

Cyfrowe przetwarzanie obrazów i sygnałów

Wykład 5

AiR III

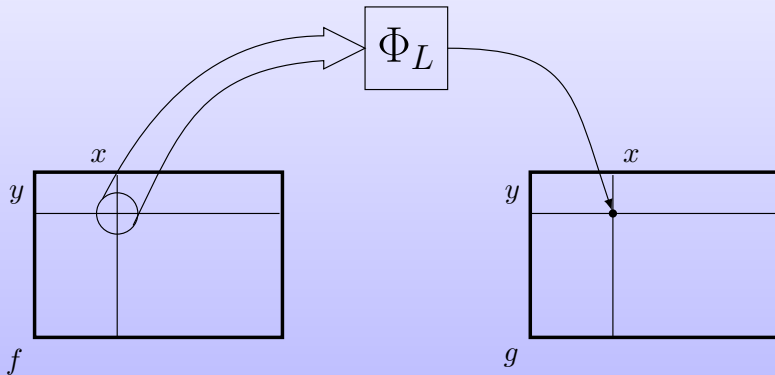
Joanna Ratajczak

KCiR (W4/K7)

Copyright © 2015 Joanna Ratajczak¹

¹Niniejszy dokument zawiera materiały do wykładu z przedmiotu Cyfrowe Przetwarzanie Obrazów i Sygnałów. Jest on udostępniony pod warunkiem wykorzystania wyłącznie do własnych, prywatnych potrzeb i może być kopiowany wyłącznie w całości, razem ze stroną tytułową.

Transformacja lokalna

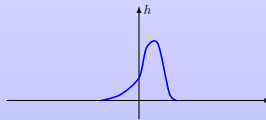
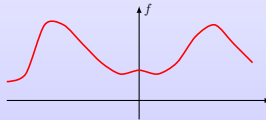
Korelacja i splot

Korelacja pozwala na porównanie sygnału ze wzorcem, pomaga wykrywać składowe sygnału podobne do wzorca. Miara podobieństwa.

Splot jest bazową operacją dla filtracji cyfrowej, pozwala na zwiększenie stosunku mocy sygnału do mocy zakłóceń.

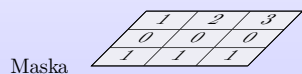
Korelacja

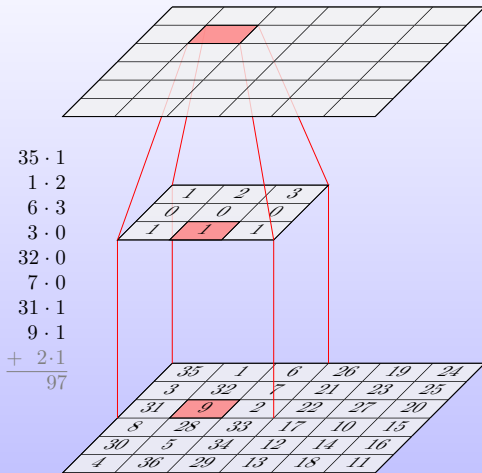
$$\varphi_{fh}(t) = \int_{-\infty}^{\infty} f(\tau)h(\tau - t) d\tau$$

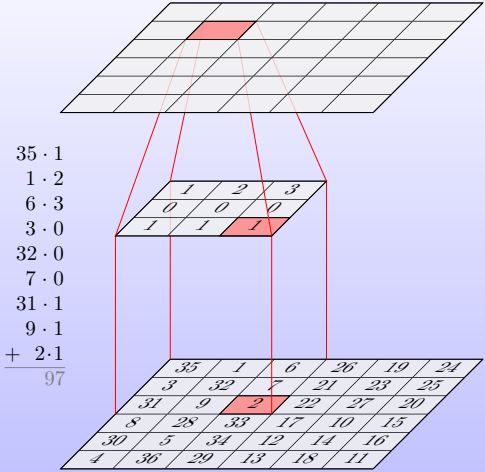

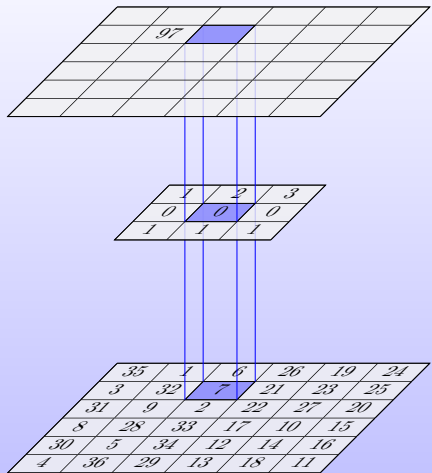
Źródło

35	1	6	26	19	24
3	32	7	21	23	25
31	9	2	22	27	20
8	28	33	17	10	15
30	5	34	12	14	16
4	36	29	13	18	11

	97	124	166	205	
	157	187	178	184	

35	1	6	26	19	24
3	32	7	21	23	25
31	9	2	22	27	20
8	28	33	17	10	15
30	5	34	12	14	16
4	36	29	13	18	11

	97	124	166	205	
	157	187	178	184	
	124	130	187	178	
	232	223	157	124	

35	1	6	26	19	24
3	32	7	21	23	25
31	9	2	22	27	20
8	28	33	17	10	15
30	5	34	12	14	16
4	36	29	13	18	11

Korelacja

- Prosta metoda.
- Wartość korelacji określa stopień dopasowania obszaru do wzorca.
- Czuła na zakłócenia.
- Nieodporna na zmianę orientacji.
- Może być czasochłonna.

Filtry liniowe

Filtry zaliczane są do liniowych jeśli funkcja je realizująca spełnia warunki

- jest addytywna

$$\phi(f + g) = \phi(f) + \phi(g),$$

- jest jednorodna

$$\phi(\lambda f) = \lambda\phi(f).$$

Konwolucja – splot funkcji

Splot jest bazową operacją filtracji cyfrowej, pozwalającą na zwiększenie stosunku mocy sygnału do mocy zakłóceń.

W ujęciu matematycznym

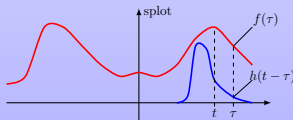
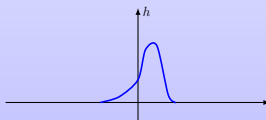
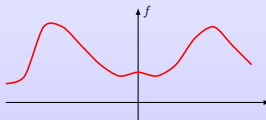
$$(f * h)(t) = \int_{-\infty}^{\infty} f(\tau)h(t - \tau) d\tau.$$

W przypadku dyskretnym

$$(f * h)(t) = \sum_i f(i)h(t - i).$$

Konwolucja – splot funkcji

$$(f * h)(t) = \int_{-\infty}^{\infty} f(\tau)h(t - \tau) d\tau$$

Właściwości konwolucji

- symetria

$$f * h = h * f,$$

- łączność

$$(f * g) * h = f * (g * h),$$

- rozdzielność względem dodawania

$$(f + w) * h = f * h + w * h.$$

Dyskretna realizacja splotu 2D

Filtracja liniowa realizowana jest jako operacja dwuwymiarowego splotu dyskretnego

$$g(i,j) = \sum_{m=i-r}^{i+r} \sum_{n=j-r}^{j+r} f(m,n)h(i-m,j-n),$$

$$g(i,j) = \sum_{p=-r}^r \sum_{q=-r}^r f(i+p,j+q)h(-p,-q),$$

gdzie $f(i,j)$ jest obrazem wejściowym, $g(i,j)$ obrazem wyjściowym a h jest maską (jądrem) przekształcenia o promieniu r .

Źródło

35	1	6	26	19	24
3	32	7	21	23	25
31	9	2	22	27	20
8	28	33	17	10	15
30	5	34	12	14	16
4	36	29	13	18	11

Wynik

Maska

1	2	3
0	0	0
1	1	1

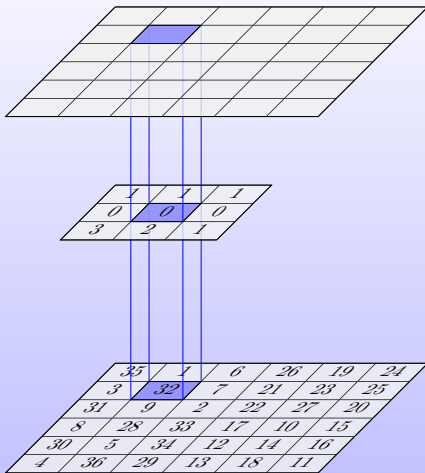
Źródło

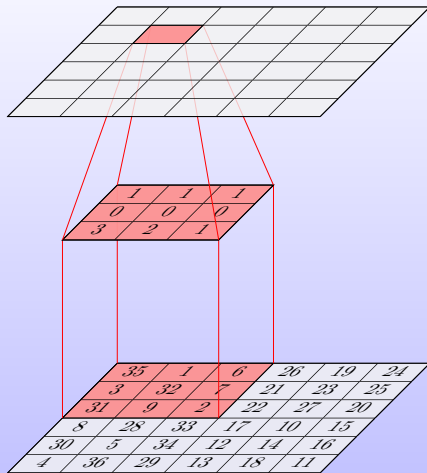
35	1	6	26	19	24
3	32	7	21	23	25
31	9	2	22	27	20
8	28	33	17	10	15
30	5	34	12	14	16
4	36	29	13	18	11

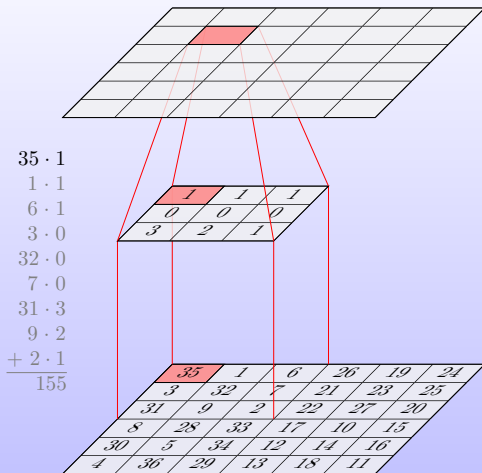

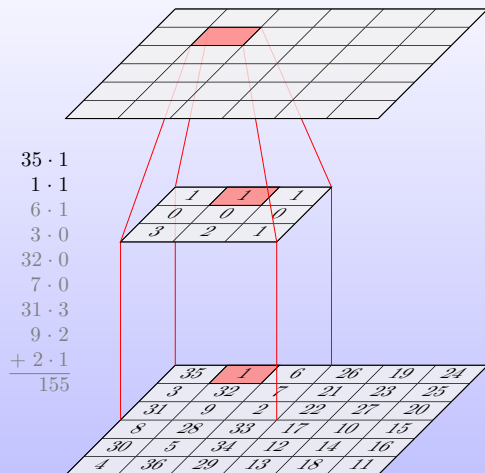
Punkt centralny

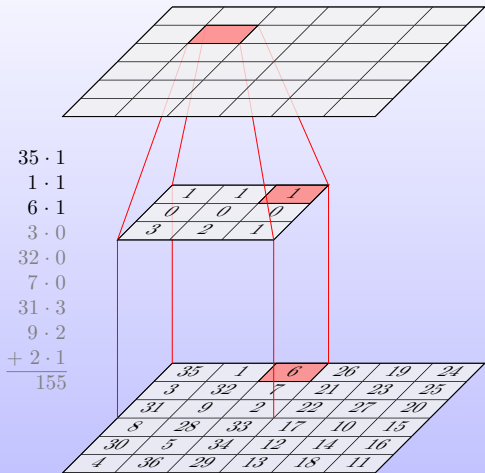

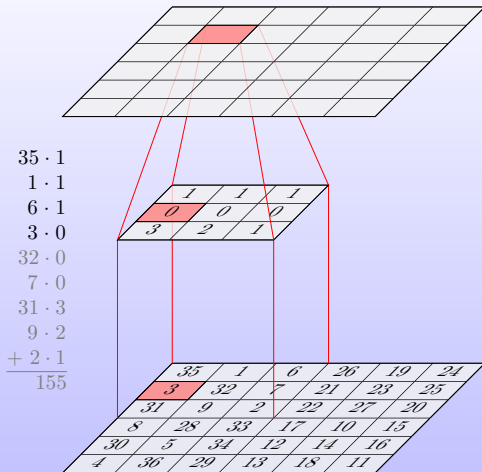

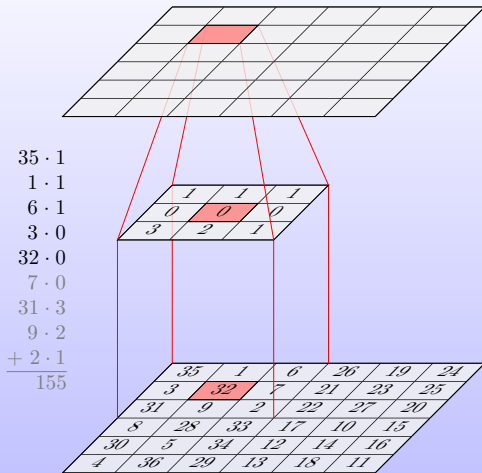

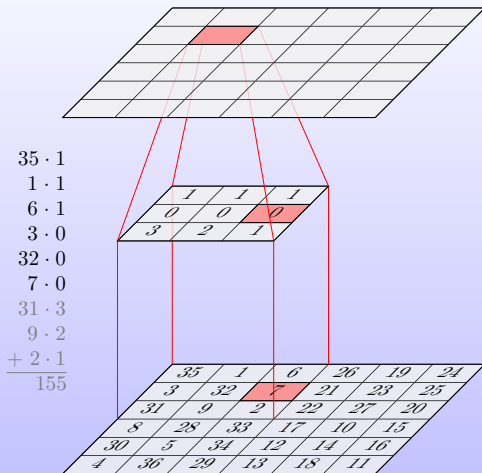

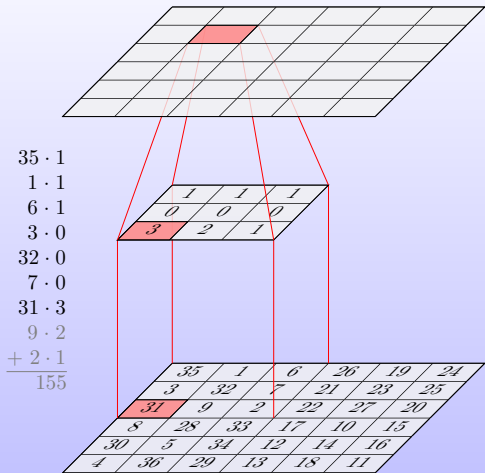

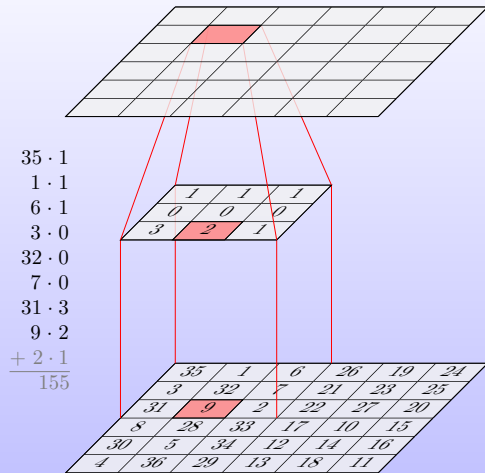

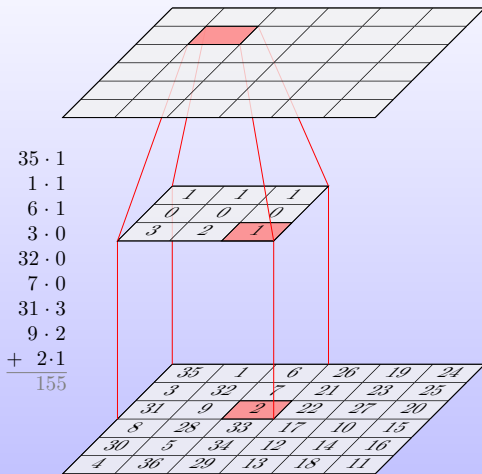

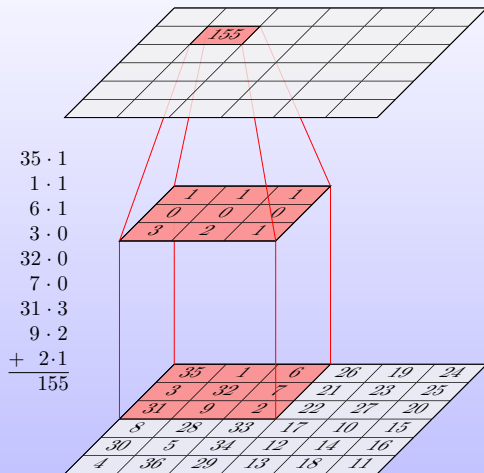

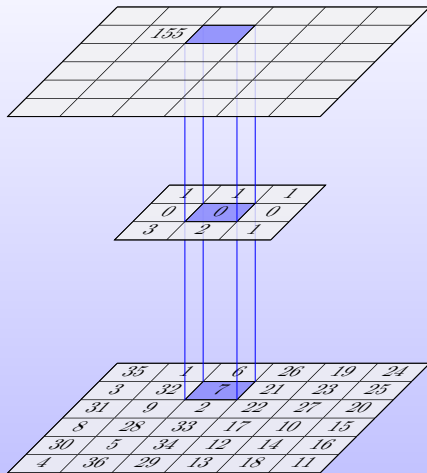

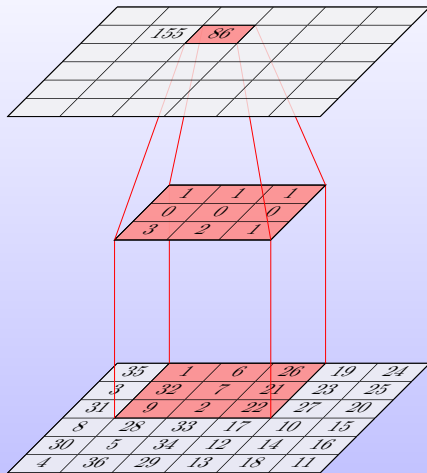

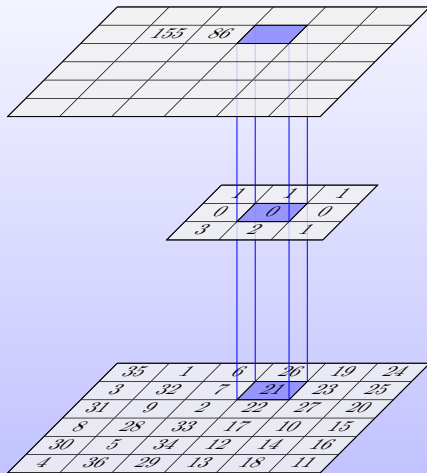

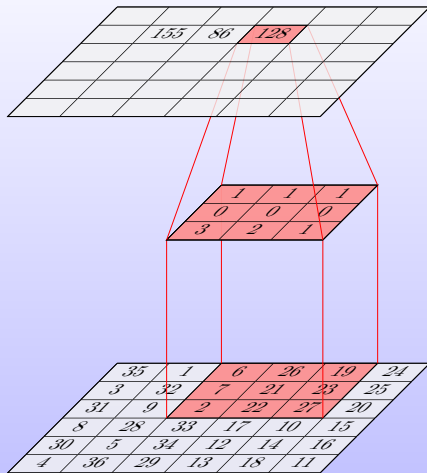

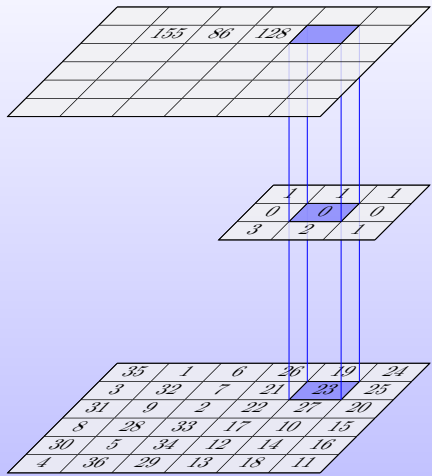

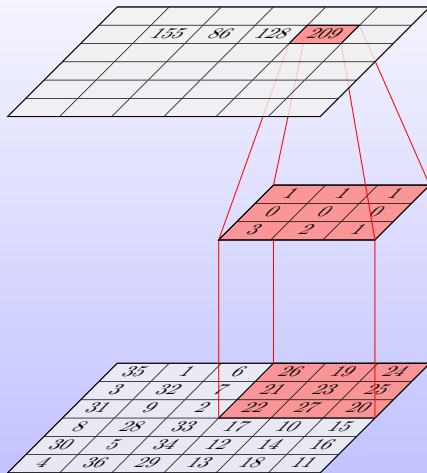

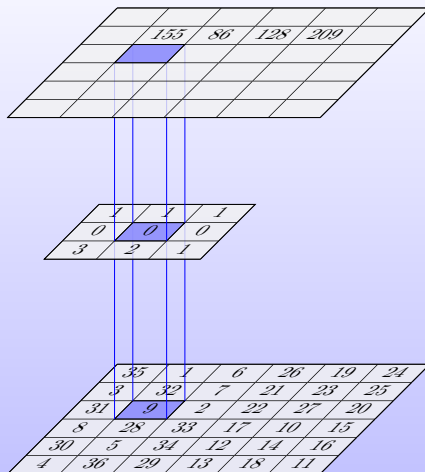

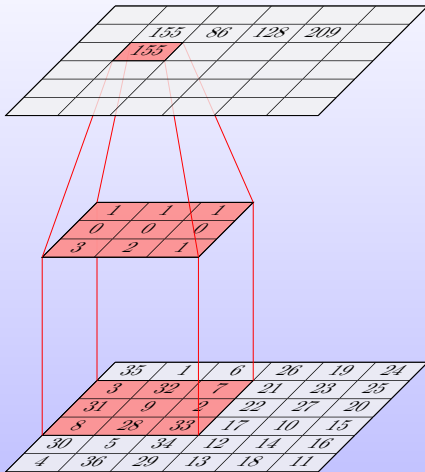

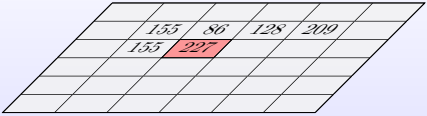

	155	86	128	209	
	155	227	194		

	35	1	6	26	19	24
	3	32	7	21	23	25
	31	9	2	22	27	20
	8	28	33	17	10	15
	30	5	34	12	14	16
	4	36	29	13	18	11

	155	86	128	209	
	155	227	194	155	

35	1	6	26	19	24
3	32	7	21	23	25
31	9	2	22	27	20
8	28	33	17	10	15
30	5	34	12	14	16
4	36	29	13	18	11

		155	86	128	209	
		155	227	194	155	
		176	128	191	149	
		182	257	191	128	

		35	1	6	26	19	24
		3	32	7	21	23	25
		31	9	2	22	27	20
		8	28	33	17	10	15
		30	5	34	12	14	16
		4	36	29	13	18	11

Dla maski 3×3 tablica współczynników przyjmuje postać

$h(1, 1)$	$h(1, 0)$	$h(1, -1)$
$h(0, 1)$	$h(0, 0)$	$h(0, -1)$
$h(-1, 1)$	$h(-1, 0)$	$h(-1, -1)$

3	7	6	12	...
8	7	10	6	...
14	13	8	5	...
1	12	5	2	...
2	8	2	6	...
...

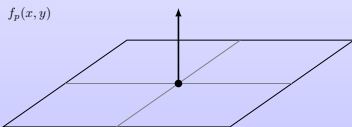
Elementy brzegowe

Dla elementów skrajnych pojawia się problem z wyznaczeniem splotu (szerokość pasa zależy od promienia maski). Wtedy korzysta się z jednej z następujących możliwości

- splot obliczany jest tylko w tych punktach w których maska nie wystaje poza obraz. Obraz po filtracji jest mniejszy od oryginalnego;
- splot obliczany jest tylko w tych punktach w których maska nie wystaje poza obraz. Piksele brzegowe, które nie są filtrowane przepisuje się bez zmian.
- wartości pikseli poza obszarem równe są zero → obraz wynikowy ma te same rozmiary co oryginał, ale pojawiają się zafałszowania na brzegach;
- uzupełnia się brakujące wartości np. metodą lustrzanego odbicia krawędzi obrazu. Zafałszowania są mniejsze niż w poprzednim przypadku.

Obrazy testowe dla filtrów lokalnych

$$f_p(x, y) = \delta(x, y)$$

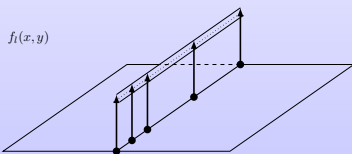
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	1	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0

PSF – Point Spread Function

$$g_p(x, y) = (f_p * h)(x, y) = h(x, y)$$

Obrazy testowe dla filtrów lokalnych

$$f_l(x, y) = \int_{-\infty}^{+\infty} \delta(x, y - \eta) d\eta$$

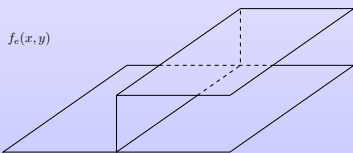
0	0	1	0	0
0	0	1	0	0
0	0	1	0	0
0	0	1	0	0
0	0	1	0	0

LSF – Line Spread Function

$$g_l(x, y) = (f_l * h)(x, y) = \int_{-\infty}^{+\infty} h(x, y - \eta) d\eta$$

Obrazy testowe dla filtrów lokalnych

$$f_e(x, y) = \int_{-\infty}^x f_l(\vartheta, y) d\vartheta$$

0	0	1	1	1
0	0	1	1	1
0	0	1	1	1
0	0	1	1	1
0	0	1	1	1

ESF – Edge Spread Function

$$g_e(x, y) = (f_e * h)(x, y) = \int_{-\infty}^x g_l(\vartheta, y) d\vartheta$$

Wygładzanie obrazu

- Każda maska o nieujemnych wartościach wag przeprowadza jakiś rodzaj wygładzenia.
- Przykład: filtr jednorodny

$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline \frac{1}{9} & \frac{1}{9} & \frac{1}{9} \\ \hline \frac{1}{9} & \frac{1}{9} & \frac{1}{9} \\ \hline \frac{1}{9} & \frac{1}{9} & \frac{1}{9} \\ \hline \end{array} = \frac{1}{9} \begin{array}{|c|c|c|} \hline 1 & 1 & 1 \\ \hline 1 & 1 & 1 \\ \hline 1 & 1 & 1 \\ \hline \end{array}$$

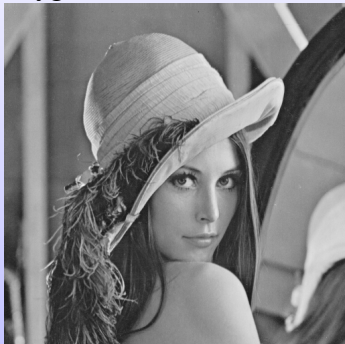
- Suma wag maski powinna wynosić 1.
- $g(i, j) = \sum_{k, l \in S_{ij}} f(k, l)$

Wygładzanie obrazu

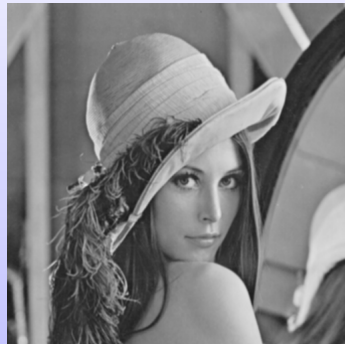
- Uśrednia wartości obrazu. Prowadzi do usunięcia drobnych zakłóceń i wygładzenia krawędzi obiektów oraz efektów falowania.
- Rozmywa kontury, zmniejsza ostrość i pogarsza rozpoznawalność kształtów.
- Zwiększenie rozmiaru maski filtru powoduje silniejsze rozmycie.
- W celu zmniejszenia negatywnych skutków filtracji zwiększa się wagę punktu centralnego.

1	1	1
1	2	1
1	1	1

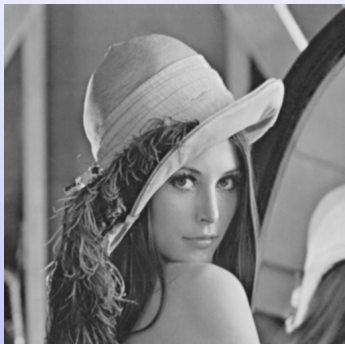
Oryginał

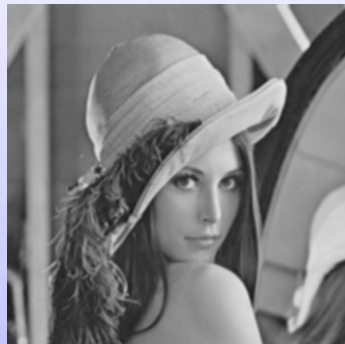
Blur 3×3 "

Blur 3×3

Blur 5×5

Wygładzanie obrazu – filtr Gaussa

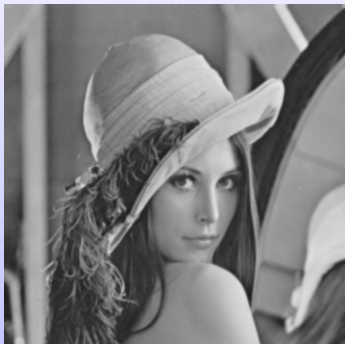
- Współczynniki maski stanowią aproksymację dwuwymiarowej funkcji Gaussa
- Największą wagę ma punkt centralny, a pozostałe mają tym mniejszą wagę im większa jest ich odległość od elementu centralnego.

1	2	1
2	4	2
1	2	1

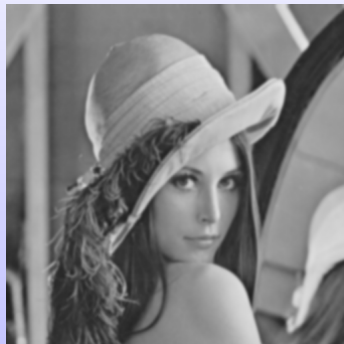
1	2	4	2	1
2	4	8	4	2
4	8	16	8	4
2	4	8	4	2
1	2	4	2	1

- $$g(i, j) = \sum_{k=0}^{2r} \frac{(2r)!}{(2r-k)!k!} \sum_{l=0}^{2r} \frac{(2r)!}{(2r-l)!l!} f(i+r-k, j+r-l)$$

Gauss 3×3

Gauss 5×5

Usuwanie zakłóceń

- Usuwanie zakłóceń za pomocą filtrów liniowych nie jest fizyczną eliminacją zakłócenia.
- Filtry liniowe osłabiają i rozpraszają zakłócenia na piksele sąsiednie oraz wprowadzają do obrazu nowe wartości.

0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	255	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0

0	0	0	0	0
0	28	28	28	0
0	28	28	28	0
0	28	28	28	0
0	0	0	0	0

0	0	0	0	0
0	16	32	16	0
0	32	64	32	0
0	16	32	16	0
0	0	0	0	0

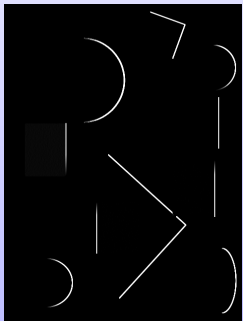
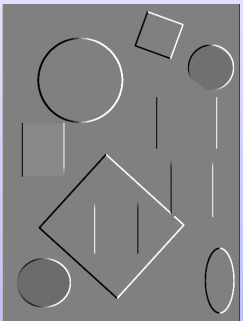
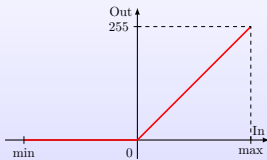
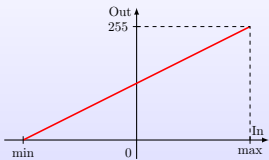
Gradient

- Uogólnienie pojęcia pochodnej na przypadek funkcji wielu zmiennych (np. dwóch zmiennych $f(x, y)$).
- Gradient jest polem wektorowym

$$\nabla f = \left[\nabla_x f \quad \nabla_y f \right] = \left[\frac{\partial f}{\partial x} \quad \frac{\partial f}{\partial y} \right],$$

$$\nabla f \approx \left[\frac{f(x+h, y) - f(x, y)}{h} \quad \frac{f(x, y+h) - f(x, y)}{h} \right].$$

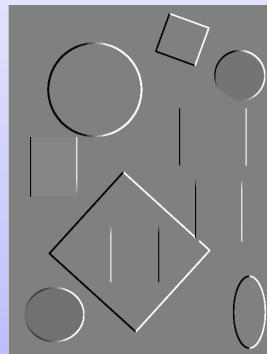
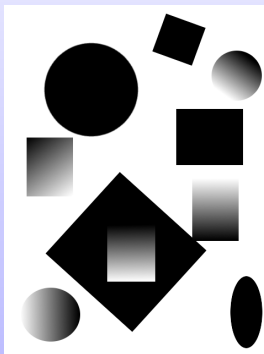
- Pokazuje kierunek wzrostu jasności.

Maski Prewitta

$$\nabla_x f = \begin{bmatrix} \frac{\partial f}{\partial x} & 0 \end{bmatrix}$$

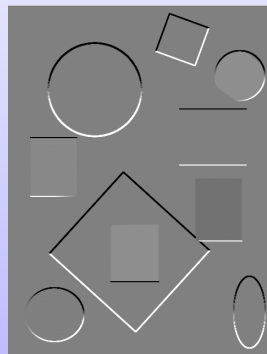
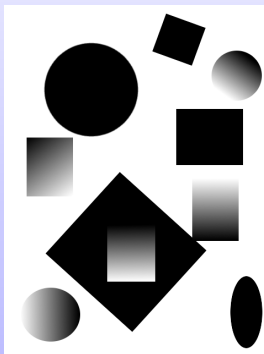
-1	0	1
-1	0	1
-1	0	1

Maski Prewitta

$$\nabla_y f = \begin{bmatrix} 0 & \frac{\partial f}{\partial y} \end{bmatrix}$$

-1	-1	-1
0	0	0
1	1	1

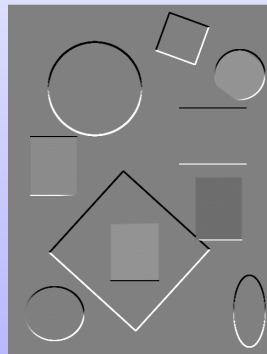
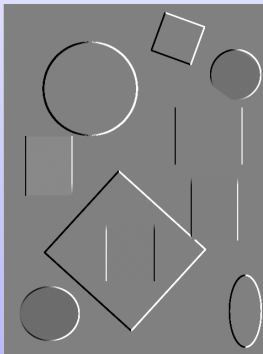

Maski Sobela

- Można wzmacniać wpływ bezpośrednio najbliższego otoczenia piksela dla którego wyznaczana jest wartość.

-1	0	1
-2	0	2
-1	0	1

-1	-2	-1
0	0	0
1	2	1

Laplasjan

- Operator różniczkowy drugiego rzędu, mierzący lokalną zmienność gradientu.

$$\Delta f = \frac{\partial^2 f}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2} \approx \frac{f(x+h, y) - 2f(x, y) + f(x-h, y)}{h^2}$$

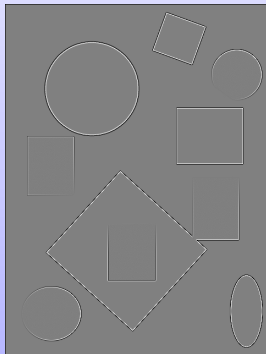
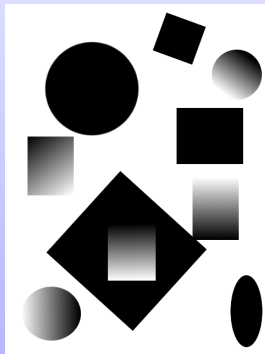
$$\frac{\partial^2 f}{\partial y^2} \approx \frac{f(x, y+h) - 2f(x, y) + f(x, y-h)}{h^2}$$

- Pole skalarne.

Filtr Laplace'a

- Wykrywa i podkreśla krawędzie niezależnie od ich kierunku.
- Każda krawędź odzwierciedlana jest przejściem wartości Laplasjanu przez zero. Przejście to dokładnie lokalizuje krawędź.

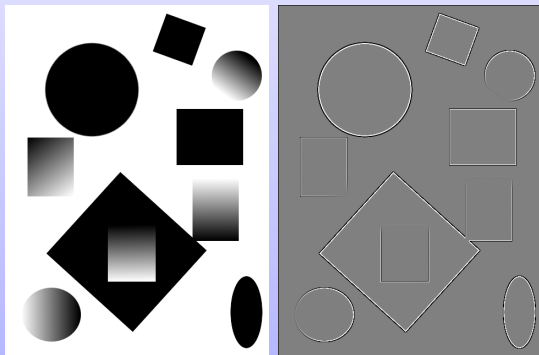
0	1	0
1	-4	1
0	1	0

Filtr Laplace'a

- Wykrywa i podkreśla krawędzie niezależnie od ich kierunku.
- Każda krawędź odzwierciedlana jest przejściem wartości Laplasjanu przez zero. Przejście to dokładnie lokalizuje krawędź.

1	1	1
1	-8	1
1	1	1

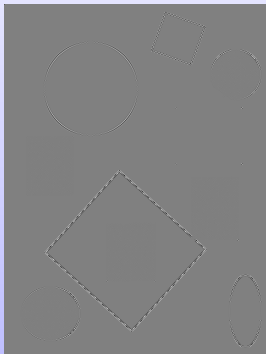
Inne definicje Laplasjanu

-1	2	-1
2	-4	2
-1	2	-1

0	-1	0
-1	5	-1
0	-1	0

-1	-1	-1
-1	9	-1
-1	-1	-1

1	-2	1
-2	5	-2
1	-2	1

Poprawianie krawędzi

0	-1	0
-1	5	-1
0	-1	0

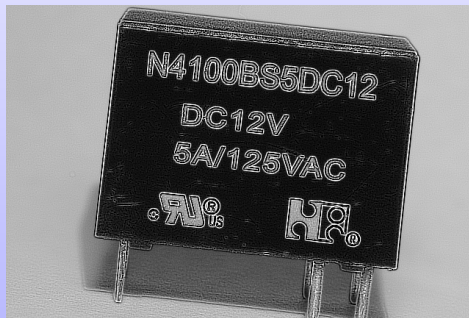
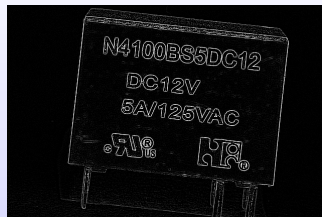
Wyostczenie obrazu

- Laplasjan jest ważnym narzędziem służącym do wyostczenia obrazu. Wyostczony obraz otrzymuje się poprzez odjęcie (dodanie) do obrazu wejściowego obrazu będącego wynikiem przetwarzania z maską Laplace'a

$$\bar{f}(x, y) = f(x, y) \pm \Delta f(x, y).$$

- Efekt wyostczenia można dodatkowo wzmocnić poprzez czynnik skalujący, zwiększający wagę obrazu będącego wynikiem zastosowania filtru Laplace'a

$$\bar{f}(x, y) = f(x, y) \pm k\Delta f(x, y).$$

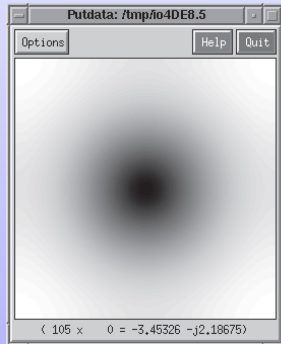

Analiza widmowa splotu

$$F(f * h) = F(f)F(h)$$

$$\begin{bmatrix} -1 & 0 & 1 \\ -2 & 0 & 2 \\ -1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 4 & 1 \\ 4 & -20 & 4 \\ 1 & 4 & 1 \end{bmatrix}$$

Filtry logiczne

- Badają wartości wyrażeń logicznych opisujących związki pomiędzy punktami z wybranego sąsiedztwa.

	a	
b	X	c
	d	

- Przykłady:
 - Wyeliminowanie zakłóceń będących izolowanymi punktami i poziomymi linii o szerokości jednego piksela

$$X' = \begin{cases} a, & \text{jeśli } a = d, \\ X, & \text{w przeciwnym wypadku} \end{cases}$$

- Usunięcie izolowanych punktów

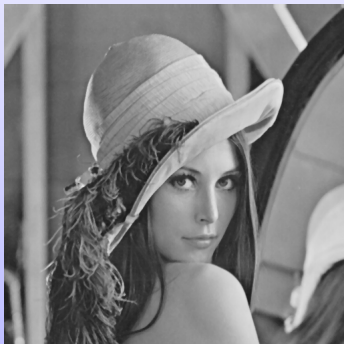
$$X' = \begin{cases} a, & \text{jeśli } a = b = c = d, \\ X, & \text{w przeciwnym wypadku} \end{cases}$$

■ Filtr medianowy

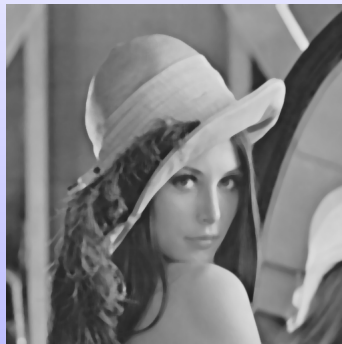
- Wynik zastosowania filtru: mediana jasności pikseli leżących pod maską.
- Posiada dobre właściwości zachowywania krawędzi.
- Nie wprowadza nowych wartości → obraz nie wymaga dodatkowego skalowania.
- Całkowite usuwanie silnych zakłóceń impulsowych.
- Jedynym parametrem jest rozmiar maski (nie zawiera żadnych wag).
- Ma tendencję do „obgryzania narożników”.
- Dla dużych masek filtrowanie może trwać długo.

Filtr medianowy

Maska 3×3

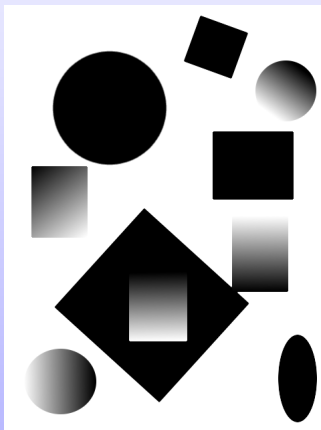

Maska 7×7

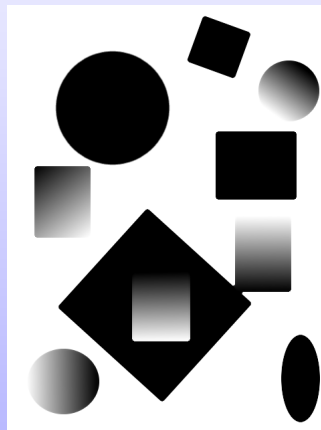

Filtr medianowy

Maska 3×3

Maska 7×7

Filtr kombinowany wykrywający krawędzie

- Idea polega na kolejnym zastosowaniu dwóch gradientów w prostopadłych do siebie kierunkach.
- Wynik: obraz o dobrze podkreślonych konturach niezależnie od kierunku ich przebiegu.
- Do „połączenia” możemy zastosować
 - normę Euklidesową

$$\bar{f} = \sqrt{(\nabla_x f)^2 + (\nabla_y f)^2}$$

- formułę modułową (norma taksówkowa)

$$\bar{f} = |\nabla_x f| + |\nabla_y f|$$

